

**ДО
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН
СЪВЕТ**

К О Н Ц Е П Ц И Я

ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ

НА ОКРЪЖЕН СЪД – ХАСКОВО

**изготвена от Милена Димитрова Петева – Георгиева –
И.ф. Административен ръководител-председател на
Окръжен съд – Хасково**

**КАНДИДАТ ЗА АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ-
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОКРЪЖЕН СЪД – ХАСКОВО**

**в процедура за избор на административен ръководител, открита с решение
на Съдийската колегия на Висш съдебен съвет по протокол
№44/26.11.2024г., обн. в ДВ бр.101/29.11.2024г.**

Уважаеми членове на Съдийската колегия към Висшия съдебен съвет, в качеството си на кандидат за заемане на длъжността административен ръководител-председател на Окръжен съд-Хасково, представям на Вашето внимание изготвената от мен концепция за стратегическото управление на съда. Документът съдържа личната ми мотивация, анализ за състоянието на органа на съдебната власт, очертаните проблемни зони, набелязаните цели и мерките на тяхното постигане.

I. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ

Ще започна с това, което няма как да отмина - аз съм четвъртият по ред кандидат, който представя пред СК на ВСС концепцията си за стратегическо управление на Окръжен съд-Хасково. Решението административната сфера да стане част от професионалния ми път не е израз на преследвана кариерна цел, а се гради на комплекс от фактори и е резултат от процеси, предизвикани от застъпеното от колегите ми виждане, според което административният ръководител следва да бъде излъчен от съдийския ни колектив, преминали през неуспешните опити да бъде назначен подкрепеният и издигнат от Общото събрание кандидат и формирали убеждението, че разполагаме с потенциала отново да огласим общото становище и да защитим неговите аргументи, най-важния от които е стремежът към реална, практически осъществима приемственост в ръководството на съда. В този смисъл определям готовността си да поема управленската задача както като личен, така и като колективен акт, насочен към продължаване на положените вече усилия в отстояването на модела, който и законът следва като принцип.

Започнах работа като съдия в Районен съд-Хасково на 01.04.1996 г., а от 01.11.2000 г. бях назначена на същата длъжност в Окръжен съд-Хасково. Считано от 26.03.2012 г. заех длъжността „заместник на административния ръководител, заместник-председател на ОС-Хасково“, а от 08.10.2024 г. и досега изпълнявам функциите на административния ръководител в същия съд. Като заместник-председател и ръководител на наказателното отделение съм била част от екипа на съдиите Миглена Тянкова (председател на съда до 30.05.2022 г. и изпълняващ функциите на такъв до 08.10.2024 г.) и Милена Дечева (заместник-председател и ръководител на гражданското отделение). Съвместната ни работа, която оценявам като успешна, се основаваше на ясно и балансирано разпределение на функциите и задачите, което гарантираше точното им и навременно изпълнение. На заместниците беше възложено управлението на правораздавателния процес, докато административният ръководител поемаше същинската административна работа – организацията на съдебната администрация, грижата за сградния фонд, междуинституционалните връзки. Със съдия Дечева обаче не бяха откъснати и от тези процеси, тъй като макар и преобладаващо консултативно, участието в тях ни осигури широк поглед върху всички административни области, а екипните обсъждания

доведоха до натрупване на умения за всестрани анализ при вземане на решенията. Принос за опита в административната дейност имаше и включването ми в редица комисии – временни, за изпълнение на определена задача (за провеждане на конкурси за съдебни служители; планови, тематични и извънредни проверки в районните съдилища) и постоянни. От 2012 г. до 08.10.2024 г. бях председател на постоянната комисия за проверка на изпълнението на влезлите в сила съдебни актове по наказателни дела, което е налагало разрешаването на множество и различни по естество проблеми, свързани с това изпълнение – изготвянето на бюлетините за съдимост при настъпила промяна в изискванията към тяхното съдържание и форма; изпълнението на наказанието глоба и най-вече събирането на сумите от обезпечено имущество, както и от чужди граждани, живеещи в или извън пределите на Европейския съюз. Последното, предполагащо прилагането на специфични механизми за международно сътрудничество, изискваше и все още изисква периодично обучение на съдебните служители, което ежедневно провеждам. Регулярната проверка на деловодните книги и регистри е друга дейност, която ми предостави непрекъснат поглед върху работата на служителите от наказателното деловодство, като смятам, че съвместните ни усилия са постигнали прецизно прилагане на нормативните правила, добро състояние на регистрите и пълнота на вписваните сведения. Свидетелство за това са констатациите от извършените проверки на дейността на Окръжен съд-Хасково от Инспектората към ВСС (Заповед № ПП-01-18/09.05.2018 г. на Главния инспектор) и от Апелативен съд-Пловдив (за периода 01.11.2015-31.12.2016 г., 01.01.2018-31.12.2018 г. и периода 01.01.2022-31.12.2023 г.).

Поддържам почти ежедневни връзки и с всички останали служители в съда – при заместване на съдия Дечева с работещите в двете граждански деловодства, а при изпълнение на административните функции, със заетите в общата администрация, като настоящата ми длъжност налага взаимодействие с всички нива на административния ресор. Съдебните служители разглеждам като част от правораздавателния екип и с надежда за взаимност смятам, че съм спечелила професионалното им доверие, формирала съм у тях увереност за подкрепа, за зачитане на мнението им и достойна оценка на полаганите служебни усилия.

В строго професионален план съм изготвяла или съдействала при изготвянето на почти всяко становище по тълкувателни дела, образувани по спорни в наказателното право въпроси. Представеното пред ВКС мнение винаги е било консултирано и подробно обсъждано с всички съдии от наказателното отделение, като е зачитано мнозинството и следваната в съда ни практика. При подготовката на тези становища във всички случаи е било търсено и мнението на районните съдии, дори когато то не е било изразявано в нужната писмена форма. В районните съдилища работят колеги с дългогодишен юридически стаж и с опит в някои материи, много по-богат от този на съдиите в окръжен съд и именно затова тяхното виждане по определени проблеми съм считала за особено ценно, с което съм демонстрирала стремежа си професионалните ни контакти да се крепят на

отзивчивост, лоялност и загърбване на йерархията. Познавам лично всички районни съдии, с изключение на тези, заели длъжността преди няколко месеца след проведения конкурс за първоначално назначаване. Стремляла съм се никога да не отказвам помощ на колегите от районен съд при търсенето на съвет, образователен материал, публикация, както и самите те нерядко са отвърждали на поставяни от нас въпроси.

Производно на длъжността, която заемам, е ежедневно разпределение на наказателните дела, което позволява проследяване на деловодното движение на преписките от постъпването им и правилното им регистриране до образуването им като съдебно досие, като смея да твърдя, че към този ангажимент съм се отнасяла особено отговорно – без да допускам забавяне и при постоянен мониторинг в равномерността на натоварването по отделните групи. Взаимното ни заместване със съдия Дечева формира опит в разпределението, образуването и движението и на гражданските дела и познания върху тази неспецифична за мен материя. В същия план не ми е чужда и работата по Закона за специалните разузнавателни средства, тъй като през изминалите 12 години многократно съм била оправомощавана от председателя на съда с произнасяния по постъпили искания за издаване на разрешение за използване на СРС. През посочения период практиката по ЗСРС претърпя сериозен развой, ориентиран към завишаване на изискванията относно съдържанието на заявлението, занижаване на толерантността към неprecизна правна квалификация и към унифициране на критериите при оценката на направените искания. Благодарение на задълбочените познания на съдия Миглена Тянкова по тази материя, на лекторския ѝ стаж като преподавател към НИП и обмяната на мнения, придобих съответна на длъжността ми квалификация.

Наред с това, ежегодно изготвям анализа на отменените и изменени съдебни актове по наказателни дела, а съвместно със съдия Милена Дечева обобщаваме практическите проблеми при приложението на процесуалните закони, както и направените от районните съдилища и от съдиите в Окръжен съд-Хасково предложения за законодателни промени.

Ще отбележа и участието си в образователната програма на ВСС „Съдебна власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“ от нейното стартиране и досега. Както всички колеги, членове на съвместните екипи (районни съдии, прокурори, следователи), споделям особеното удовлетворение от тази инициатива и от постигнатите резултати – контакт с младите хора в училищна възраст и малка, но стойностна крачка към формирането на положителен изглед за работата на магистратите, за процесите в правораздаването и обществената значимост на съдебната власт.

Особено удоволствие ми доставя и общуването със стажант-юристите, на които дълги години съм била съдия-наставник и с интерес съм наблюдавала навлизането им в юридическата професия, желанието им да покажат наученото и се впуснат в практическото му прилагане. Не по-малко предизвикателен е контактът със съдебните заседатели – непрофесионалните

членове на съдебния състав, чието първоначално обучение далеч не е достатъчно. Налагат се постоянни и последователни образователни мерки, които наред с организационните такива регулярно прилагам, макар и в неофициална форма, която намирам и за по-успешна.

В обобщение, работата ми като заместник-председател по необходимост кумулира познания в различни административни сфери на правораздавателната дейност. След като заех длъжността „изпълняващ функциите на председател на Окръжен съд-Хасково“ се сблъсках с всички останали предизвикателства на административната работа, за което допринесе и настъпващият край на отчетния период и произтичащите от това финансово-счетоводни и организационни въпроси, които следваше да бъдат решени. Без да се позовавам на безупречност, мисля, че с помощта на съдия Милена Дечева (останалият единствен заместник-председател след трансформирането на втората такава длъжност в длъжността „съдия“, считано от 08.10.2024 г.) и на съдебните служители успях да се възползвам от натрупания управленски опит, от добре структурираната административна среда с ясно разписани правила и от отличната колективна атмосфера, като ще очертая само по-значимите дейности, които бяха предприети:

- Извърши се анализ на всички части от Съдебната палата, които се нуждаят от текущ ремонт, като се небелязаха неотложните дейности, а останалите се степенуваха съобразно необходимия ресурс и прогнозното време за тяхното изпълнение и в тази форма те бяха представени на Комисията „Управление на собствеността“, към която се отправи бюджетно предложение, базирано на набавените оферти;
- Подготви се тръжна документация за отдаването под наем на обособено помещение, използвано като банков офис;
- Назначен беше заместващ (по реда на чл.68 ал.1 т.3 от КТ) на ползващия продължителен отпуск за отглеждане на малко дете служител „шофьор, той и куриер“, а на същото основание един от съдебните секретари (заемащ длъжността до завръщането на титуляра) беше назначен на длъжността „касиер, същият и домакин“, поради ползване от титуляра на отпуск за бременност и раждане и предстоящ за отглеждане на дете.
- Анализира се състоянието на част от вътрешните правила в контекста на необходимостта от тяхната актуализация.

Резултатът от изброените, представляващи само част от реализираните в периода 08.10.2024 г. - 20.12.2024 г. дейности, ми даде основание да считам, че съм добила необходимата представа за административните процеси в съда и ще бъда в състояние да поема отговорността за тяхното управление, разчитайки не само на постигнатото високо организационно равнище, но и на съдействието от всички съдии и съдебни служители, в чийто професионализъм и всеотдайност съм убедена. Именно това окончателно формира решението да бъда кандидат за заемане на освободената длъжност „административен ръководител, председател на Окръжен съд-Хасково“.

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКРЪЖЕН СЪД-ХАСКОВО: ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ И ПРОБЛЕМИ

При анализа са използвани данните от Годишния доклад за дейността на Окръжен съд-Хасково и на районните съдилища в съдебния район през 2023 година, който отразява актуалното състояние на институцията – качеството и бързината на правораздавателната дейност; кадровата и техническа обезпеченост, комуникативната политика и особеностите на сградния фонд.

Хасковска област заема 5% от територията на страната ни и обхваща 208 броя населени места. В съдебния район са включени 10 на брой общини и 5 районни съдилища: Районен съд-Хасково, Районен съд-Димитровград, Районен съд-Свиленград, Районен съд-Харманли и Районен съд-Ивайловград. Окръжен съд-Хасково е структурна единица от района на Апелативен съд-Пловдив.

1. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА ОКРЪЖЕН СЪД-ХАСКОВО

1.1. Щатната численост на Окръжен съд-Хасково включва 15 съдии, 3-ма младши съдии и 42-ма съдебни служители. Към настоящия момент всички щатни бройки са заети. Считано от 01.04.2023 г. и досега един от съдиите – Тодор Хаджиев, е командирован в Апелативен съд-Пловдив до провеждането на конкурс за попълване на свободните щатни бройки в гражданското отделение на този съд. Правораздавателната структура се състои от две отделения – гражданско и наказателно. Търговско отделение не е обособено. В наказателното отделение работят общо седем съдии, разглеждащи както първоинстанционни, така и въззивни дела. До 08.10.2024 г. то се ръководеше от заместник-председател, но поради трансформирането на тази длъжност в длъжността „съдия“, ръководството му се осъществява от изпълняващия функциите на председателя, който преди това е бил натоварен с тази дейност. Осем са съдиите по шат, които разглеждат граждански и търговски дела – първоинстанционни и въззивни. Гражданското отделение се ръководи от заместник-председател, като след командироването на един от съдиите в него работят на практика седем съдии. Младшите съдии, които са вече трима (считано от 01.07.2024 г.), участват във въззивни състави едновременно по граждански и наказателни дела. По силата на заповед на и.ф. председател от 02.07.2024 г. двама от младшите съдии са включени в разпределението и като член на разширен състав по наказателни първоинстанционни дела. Третият от тях, поради предстоящ отпуск за бременност, раждане и отглеждане на дете е бил изключен от това разпределение. Понастоящем този младши съдия ползва такъв отпуск и затова фактически сега в съда работят двама младши съдии.

Промени в щатния брой на съдиите и младшите съдии не са наложителни – този брой осигурява сформиранието на три наказателни и три граждански въззивни състави, а увеличението на гражданските и търговските

дела през изминалата, а и през тази година и отсъствието на един от съдиите (командирования), сочи, че редуциране на съдийската численост би било неуместно, а при запазване на тенденцията за нарастване на тази група производства, би могло да се обмисли и увеличаване на щата.

Дежурствата в съда са организирани по предварително одобрен график – за полугодие или за цяла година, като от него е изключен само председателят на съда. Делата по дежурство се разглеждат от всички съдии – граждански и наказателни. По видове възложените на дежурните съдии производства са дефинирани във Вътрешните правила за случайно разпределение на делата в Окръжен съд-Хасково. Броят им се актуализира съобразно настъпили законодателни промени относно вида на тези, изискващи произнасяне в кратък срок. Понастоящем „делата по дежурство“ са единствено с наказателен характер, което налага при оценката на наказателното правораздаване да бъде отчитан и приносът на колегите от гражданското отделение и относително немалкият брой на разгледани от тях дела от тази материя. Смятам, че тази организация на дежурството е удачна и не се нуждае от промяна – тя избягва изключването на голям брой от наказателните съдии при разпределението на първоинстанционни и въззивни наказателни дела (независимо че участието в производство по чл.64 или чл.65 от НПК не е абсолютно, но пък е често прилагано основание за отвод); създава относително голям промеждутък между ангажиментите по дежурство; осигурява възможност за планиране на съдебните заседания както в рамките на самото дежурство, така и извън него.

1.2. Съдебната администрация включва 42 щатни бройки в следните категории: 2 ръководни длъжности („съдебен администратор“ и „главен счетоводител“); специализирана администрация (3-ма за длъжността „съдебен помощник“, 1 щат за длъжността „завеждащ служба съдебни секретари“, 11 щатни длъжности „съдебен секретар“, 10 за „съдебен деловодител“, 1 щатна длъжност за „съдебен архивар“, 1 за „съдебен статистик“ и 3 щата за длъжността „призовкар“. Общата администрация се състои от: 2 щатни длъжности „системен администратор“ и по 1 щатна длъжност „човешки ресурси“, „управител сгради“, „връзки с обществеността“. Техническите длъжности са „касиер, същият и домакин“, „шофьор, той и куриер“, „чистач“ /2 щата/ и „работник, поддръжка сгради, той и технически изпълнител-огняр“.

Съотношението на броя на служителите към броя на магистратите в Окръжен съд-Хасково е 1/2,33. То надхвърля средното за страната, но не и административните нужди на съда, доколкото въпреки относително големия брой на съдебните служители, някои от тях съвместяват допълнителни функции: на завеждащия „Служба съдебни секретари“ са възложени и задълженията на длъжността „завеждащ „Регистратура класифицирана информация“, един от секретарите съвместява длъжността „служител по сигурността на информацията“, на друг съдебен секретар са вменени задълженията на „заместник-завеждащ „Регистратура класифицирана информация“. Понастоящем, поради ползване на отпуск за отглеждане на дете от служителя „връзки с обществеността“ функциите му се изпълняват от съдебния статистик. Освен това, при отсъствие на деловодителя в

„Регистратура“ той често бива заместван от съдебни секретари. В отпуск за отглеждане на дете е и единият от съдебните помощници, което неминуемо води до допълнително натоварване на останалите двама, още повече че един от тях е натоварен с постоянни дейности, свързани с безопасните условия на труд, а и на тези служители-юристи се възлага процесуално представителство по дела, в които страна е Окръжен съд-Хасково, изготвянето на документи по тези дела /становище, отговор, писмени бележки/, а също и участие в редица комисии. Затова считам, че числеността на съдебната администрация е оптимална – съобразена с обема на документооборота, с броя на разглежданите дела, с необходимия човешки ресурс за обслужване на правораздавателната и административна дейност.

1.3. Деловодни регистри: Считано от 01.04.2021 г., когато окончателно е внедрена в съда ЕИСС, голяма част от регистрите се водят само в електронна форма, като с нарочна заповед е определена периодичността за пренасянето им на хартиен носител. Въпреки това, за немалък брой от деловодните книги е запазен физическият им вариант, тъй като първоначално информацията в ЕИСС беше непълна и най-вече непозволяваща надеждно извличане на необходимите статистически данни. От 01.07.2024 г. се премина към поетапно изоставяне на физическата форма и преминаване към изцяло електронно деловодство на гражданските и търговски дела с цел последващо прилагане на този модел и спрямо всички останали дела. Намирам този подход за удачен и съответен на административните и най-вече статистически потребности, изискващи пълнота на електронната информация и създаване на умения за рационалната ѝ използване. След 01.04.2021 г. в съда се образуват електронни дела в ЕИСС въз основа на електронни документи, подписани с КЕП или след снемане на електронния образ във вид, позволяващ възпроизвеждането му на хартиен носител. Делата, образувани в ЕИСС, се водят паралелно и на хартиен носител.

1.4. В Окръжен съд-Хасково е налице ясно разписана и реално функционираща Система за финансово управление и контрол, представляваща съвкупност от политики, правила и процедури относно управлението на финансовите и човешките потоци, разпределение на отговорностите и мониторинг на процеса по управлението на риска с цел законосъобразно, прозрачно и ефективно управление на външните и вътрешни ресурси. Публичните средства се управляват и разходват по икономичен, ефективен и ефикасен начин. Въведена е системата на двойния подпис, при която поемането на всяко финансово задължение и извършването на всяко плащане се осъществява след полагане на подпис от административния ръководител и от главния счетоводител. При поемане на финансово задължение и извършване на разход се осъществява предварителен контрол за законосъобразност.

През 2023 година в Окръжен съд-Хасково е извършена една проверка, касаеща административната дейност и по-конкретно администрирането на личните данни в органа на съдебната власт и спазването на принципа на отчетност, установен в чл.5 § 2 от Регламент (ЕС) 2016/679 и чл.45 ал.4 от ЗЗЛД /Заповед № ПЛД-23-1/03.05.2023 г. на Главния инспектор на ИВСС/.

Полученият акт за резултатите от тази проверка съдържа констатации за законосъобразност, добросъвестност и прозрачност на предприятиите в Окръжен съд-Хасково мерки за защита на личните данни, както и за осигуряване на необходимото ниво за сигурност при тяхното обработване. Последното на практика се гарантира и чрез периодични проверки на състоянието на личните данни с цел преценка на нуждата от продължаване на обработването им или от заличаването им. Тези проверки фактически се извършват от нарочно назначени комисии, които преглеждат съдебните регистри в съответните деловодства и изразяват становище относно пропорционалността на обработваната информация, с оглед нуждите на администриращия орган. Считано от 23.03.2023 г. в Окръжен съд-Хасково са утвърдени Вътрешни правила за мерките за защита на личните данни.

2.ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

През 2023 година в Окръжен съд-Хасково са постъпили общо 1 833 броя дела, останалите за разглеждане от предходния период са 618 броя, а неприключилите към 31.12.2023 г. – 327. Процентното съотношение на несвършените дела спрямо делата за разглеждане (общо 2451 бр.) е 13,34 %. От постъпилите дела 783 броя са наказателни, а от тях - 578 първоинстанционни. В последните значителен е делът на тези, свързани с искания от досъдебното производство. Броят на НОХД е 87, като 82 % от тях са приключили в 3-месечен срок. Разглеждани са били 112 броя от този вид дела. Въззивните наказателни дела (постъпили) са 88 броя, а първоинстанционните частни – 489 броя, от които 97,41% приключили. В сравнение с предходните две години постъпилите наказателни дела са намалели, като единствено увеличение се наблюдава при първоинстанционните частни дела (реабилитации, кумулации, по ЗЕЕЗА, по ЗПИИАКОРНФС, по чл.64 и чл.65 от НПК и др.)

Общият брой на постъпилите граждански дела (в това число търговски и фирмени) е 1050, а на свършените - 1330. Първоинстанционните граждански дела са 169 (свършени (171 броя), първоинстанционните частни граждански – 10 броя, а търговските 143 броя (свършени са 132 бр.). Постъпилите граждански въззивни дела са 340 броя, а частните граждански въззивни – 381 броя. В последната група е налице значително увеличение спрямо предходните три години /176 дела повече от предходната 2022 година/. Делата за разглеждане са били, както следва: 264 бр. граждански, 232 бр. търговски, 694 броя въззивни граждански и 393 въззивни частни граждански дела. Процентното съотношение на решените спрямо разглежданите първоинстанционни граждански и търговски дела е 64,06 %, на въззивните – 91,79 %, на частните граждански въззивни – 96,95 %.

За календарната 2023 година съдиите от Окръжен съд-Хасково са свършили общо 2 124 броя дела, от които 83 % са приключили в 3-месечен

срок. Средната натовареност по шат е 11,35 спрямо делата за разглеждане и 9,83 спрямо свършените дела, а действителната – съответно 14,12 и 12,24, като и по двете групи стойностите надвишават средните за страната.

Просрочените съдебни актове по наказателни дела са едва пет – забавено е изготвянето на мотиви по НОХ-дела, но само с няколко дни. Неспазен е бил срокът за произнасяне по 14 търговски дела /само по четири дела над 30 дни/, по пет първоинстанционни граждански дела, по 32 броя въззивни граждански дела и по 18 въззивни частни граждански дела. В преобладаващите случаи забавянето е в рамките на месец, а по някои от делата с няколко дни.

Върнатите за администриране от Апелативен съд-Пловдив граждански и търговски дела са общо 24 броя, а върнатите такива въззивни дела от ВКС – 8 броя.

Отменените съдебни актове по наказателни дела през 2023 година са 10 броя, от които 7 постановени в първоинстанционни и 3 постановени във въззивни производства. Искания за възобновявания на наказателни производства не са били уважени. От гражданските и търговските дела изцяло са били отменени или обезсилени 8 решения, частично – 22 решения, а частично отменени по обективни причини са 13 решения. По въззивни граждански дела изцяло отменените са 5 решения.

Причините за отмяната на съдебни актове могат да бъдат обобщени по следния начин: Преобладават тези, касаещи приложението на материалния закон, както по наказателни, така и по гражданските дела. Въпреки това следва да се посочи, че по пет от наказателните дела отмяната е последвана от връщане на делото за повторно разглеждане от друг състав, което през 2023 година е илюстрирало влошаване на този показател в сравнение с предходната година. По гражданските дела увеличаване на броя на отменените актове не се наблюдава, нито е налице промяна в основанията за отмяна, които са константни: противоречива съдебна практика по определени казуси, различно становище относно дължимото обезщетение за неимуществени вреди от деликт, включително в производствата по ЗОДОВ.

През 2023 година в Окръжен съд-Хасково са извършени две проверки, свързани с правораздавателната дейност – тематична проверка, назначена от Главния инспектор на ИВСС относно практиката на съда по образуването на граждански или търговски дела по чл.432 ал.1 от Кодекса за застраховането и проверка, назначена от Административния ръководител на Апелативен съд-Пловдив относно дейността на всички съдилища в апелативния район за начина на разглеждане и решаване на делата по чл.64 и чл.65 от НПК за извършени престъпления по глава II раздел II от НК („Престъпления против личността“, „Телесна повреда“). Първата от двете проверки е приключила с положителни констатации относно организацията на производствата по чл.432 ал.1 от КЗ в Окръжен съд-Хасково, като е препоръчано - предвид установената разнопосочна практика в различните съдилища по образуването на тези дела като граждански или като търговски (каквото е бил и предметът на извършената проверка), с анализа в доклада да бъдат запознати всички съдии.

Споделено е било от ИВСС решението на гражданското отделение в съда ни иницирираните по иск с правно основание чл.432 ал.1 от КЗ производства да бъдат разглеждани като граждански дела, като е отбелязано, че това не води до удължаване на срока за тяхното приключване, предвид добрата предварителна подготовка и кратките интервали между съдебните заседания. Докладът на ИВСС е обсъден на Общо събрание на съдиите, проведено на 13.05.2024 г. Решението му е потвърдило поддържаното вече становище за гражданския характер на производствата по чл.432 ал.1 от КЗ, но в хода на разискванията е прието, че практиката делата да се образуват като търговски следва да продължи, заради дадените от Апелативен съд-Пловдив указания за унифициране на процесуалния подход в съдебния район.

Докладът от втората проверка (назначената от Административния ръководител на Апелативен съд-Пловдив) не съдържа констатации за допуснати нарушения при разглеждането на контролираните производства по чл.64 и чл.65 от НПК както в Окръжен съд-Хасково, така и в районните съдилища, попадащи в съдебния му район.

На 04.11.2024 г. беше извършена и планова проверка от комисия, назначена със Заповед № РД-145/09.10.2024 г. на Административния ръководител на Апелативен съд-Пловдив. Предметът на възложената проверка е общата организация на правораздавателната и административна дейност на Окръжен съд-Хасково – водене на деловодни книги и регистри, спазване на правилата при случайното разпределение на делата, издадените заповеди, регулиращи процента за натовареност на съдиите, спазването на процесуалния срок при образуването, движението и разглеждането на делата. Актът от проверката е получен на 11.12.2024 г., а констатациите в него са изцяло положителни относно създадената организация при образуването и разпределението на постъпващите дела, относно изпълнението на задълженията от страна на съдебните служители, поддържането на деловодните книжа и публикуването на съдебните актове. Дадена е една препоръка – при отсъствие на съдия, поради отпуск, командировка или други обективни причини, да бъде назначаван заместващ съдия, на когото да се докладват делата на отсъстващия. Последното на практика се прилага, макар и с известни отклонения, базирани на необходимостта от разглеждане и преценка на постъпилите документи от съдията-докладчик, ако той не отсъства дългосрочно.

3. СГРАДЕН ФОНД

Окръжен съд-Хасково се помещава в сграда, построена през периода 1937-1939 година, в която понастоящем са настанени още Районен съд-Хасково, Окръжна прокуратура-Хасково, Районна прокуратура-Хасково, Службата по вписванията-Хасково към Агенцията по вписванията и Областно звено „Охрана“ към ГД „Охрана“. В съдебната палата е обособен информационен център, който обслужва двете съдилища с осигурен достъп до

деловодните програми „САС“ и ЕИСС. От 10.04.2023 г., когато е въведен в експлоатация строеж „Газифициране на котелна инсталация“, сградата е газифицирана, като паралелно с това е запазена възможността за отопление чрез дизелово гориво.

Всички съдии от Окръжен съд-Хасково използват самостоятелни кабинети. Деловодните помещения са с подходящ размер, съобразен с обема на преписките и делата и с броя на работещите служители. Тези помещения, както и всички останали работни места са добре осветени и пригодени за безопасни условия на труд.

За съжаление сградата не е в добро експлоатационно състояние. Появили се пукнатини по южните и източни стени от фасадата й наложиха през 2022 година да бъде сезирана Комисията „Управление на собствеността“ към ВСС, след което беше сключен договор за изготвянето на технически паспорт, както и за конструктивно обследване и архитектурно заснемане на съществуващото положение. В изготвения през 2023 Технически паспорт рег. № 101/24.04.2023 г. са посочени мерките за поддържане на безопасната експлоатация – укрепване на основите; усилване на гредите и поясите на етажите; хидроизолиране на външните стени в сутерена; отделяне на токов кръг, който да обслужва климатиците на първия етаж. С Решение № 14/07.06.2023 г. Комисията „Управление на собствеността“ към Пленума на ВСС е препоръчала планирането на основните и текущи ремонти да бъде предшествано от видеоинспекция и почистване на съществуващата канализационна мрежа. Дейностите са реализирани и от изпълнителя е изготвен доклад-анализ. Според него видеоинспекцията е установила, че канализацията е в задоволително състояние, въпреки недобрата плътност на керамичните тръби, а вероятна причина за неравномерното слягане на сградата и появилите се пукнатини е въздействието на води, различни от ползваните при експлоатацията на сградата. През месец октомври на 2024 година в изпълнение на изготвения доклад-анализ се предприе ремонт на участък, в който е била констатирана корозия на тръба до котелното помещение, както и пукнатина от горната страна на това отводнително съоръжение. Тръбата беше подменена, но едновременно с това се установи, че част от канализацията попада под колона от сградата на Административен съд-Хасково и тъй като не се констатираха повреди в този участък, отклонение на канализационната мрежа не се изгради.

В недобро състояние са и отделни елементи от вътрешността на сградата. Дограмата на прозорците в коридорите е стара (от построяването на сградата), износена и непозволяваща плътно прилепване, още по-малко рационално използване на енергията за отопление. Поставените до стълбищната конструкция цветни стъкла /витражи/ - част от първоначалното архитектурно решение, са с нарушена цялост и устойчивост, което води до водопропускливост при валежи и неблагоприятно въздействие върху общите части – под и тавани.

Неприемливо е състоянието и на фасадното /външно/ стълбище. То също не е ремонтирано от изграждането на сградата. Стълбите са каменни, но с годините иначе плътният материал е изтънял, а след това е загубил своята

цялост. Лисващите части са многократно запълвани /най-често с бетонова смес/, но резултатите от това заличаване на повредите са краткотрайни, понякога опасни, особено през зимните месеци. На стъпалата не са поставени парапети, което допълнително затруднява възрастни посетители и тези със специални потребности в своето придвижване. В тази връзка следва да се отбележи, че сградата не е снабдена с рампа, улесняваща достъпа на хора с увреждания. Тя не разполага и с асансьор. Използва се алтернативен способ за улесняване на посетители с двигателни затруднения – стълбищен робот за преодоляване на стъпала с инвалидна количка.

През месец октомври на 2024 година към Комисията „Управление на собствеността“ беше отправено искане за планиране и осигуряване на средства за текущи ремонти за следващата 2025 бюджетна година след набавянето на предложения /оферти/ за прогнозната им стойност.

Посоченото относно състоянието на сградата не означава, че нейното стопанисване е било пренебрегвано. Напротив, в извършените досега дейности за обследване на конструктивните нарушения, изготвянето на технически паспорт и проведената видеоинспекция е вложен значителен ресурс, като са следвани дадените от ВСС препоръки и рамките на одобреното финансиране.

Окръжен съд-Хасково използва специализирана стая за щадящо изслушване на деца – „синя стая“, която се намира извън Съдебната палата. Тя е оборудвана с две помещения, свързани с обща стена, на част от която е поставено т.нар. „венецианско стъкло“. Така помещението осигурява самостоятелно изслушване на децата, подкрепени от психолог и/или родител без досег с останалите страни в производството. Стаята се използва още от Районен съд-Хасково, ОД на МВР-Хасково, МКБПМН, Агенция „Социално подпомагане“. Нейната полза и ефективност в контекста на заложените цели – избягване на вторична виктимизация, са доказани в практиката.

4. ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

Считано от 01.04.2021 г. в Окръжен съд-Хасково окончателно е въведена Единната информационната система на съдилищата, чрез чиито модули се образуват и разпределят постъпилите след тази дата дела. Успоредно с това се използва програмата за управление на съдебни дела САС „Съдебно деловодство“ – за делата, образувани преди 01.04.2021 г. Използва се и продуктът „Law Choice“ за избор на частни съдебни изпълнители, на които се възлага събирането на държавни вземания. Първоначалните затруднения в използването на ЕИСС и несъвършенствата на нейните функционалности в голяма степен понастоящем са преодолені, макар че предприеманите промени все още пораждаат редица проблеми, които системните администратори своевременно докладват и обсъждат чрез IS ProjectSpace. Поставени на разглеждане сега са въпроси, свързани с електронния бюлетин за съдимост и неговите реквизити за автоматично и ръчно въвеждане на данни, както и

пренасянето на електронната във физическа форма в стандартния, използван досега размер. Последното изисква както технически ресурс, така и по-голяма ангажираност на съдебните служители, поради обусловеното от новото съдържание на бюлетина нараснало време за изпълнение на съдебните актове. А материалната техническа обезпеченост на съда включва 65 компютърни конфигурации, 2 компютъра, 6 монитора, 3 лаптопа, 6 мултифункционални устройства, 53 принтера, 35 скенера, 1 мрежов сториндж, 2 сървъра, 17 UPS-устройства, 4 копирни машини, мултимедия и екран. Тази техника е с добри параметри, а компютърната такава поддържа необходимите за работата операционни системи. Окръжен съд-Хасково е сред съдилищата, получили през 2020 година система за видеоконферентна връзка по проект, финансиран от Оперативната програма „Добро управление“ с бенефициент Министерството на правосъдието и партньор ВСС. Системата е инсталирана в една от съдебните зали, използването ѝ е ефективно и регулярно, особено в периода 2020-2022 г., както и значително улесняващо съдебното производство чрез качеството и сигурността на отдалечения достъп, който предоставя.

През 2023 година между Окръжен съд-Хасково и Министерството на правосъдието е сключено споразумение за получаване на достъп до информационната система за предоставяне на електронни справки за съдимост и електронни свидетелства за съдимост на основание чл.36а ал.1 от Наредба № 8/26.02.2008 г. за функциите и организацията на бюрата за съдимост.

Окръжен съд-Хасково поддържа интернет страница, на която са публикувани част от вътрешните правила, предоставяните услуги, пресъобщенията, графика на съдебните заседания, постановените съдебни актове и други раздели съобразно възприетата унификация на интернет-страниците на съдилищата. Сайтът се актуализира своевременно (ежедневно), стремежът е за компактност и достъпност на предоставяната информация и улеснено препращане към обвързани с нея данни.

В съда е изградена вътрешна мрежа за информационен обмен между всички съдии и съдебни служители, т.е. вътрешна страница, на която се публикуват издадените заповеди, съобщения, важни документи. Там се поддържа регистър на образуваните тълкувателни дела и постановени по тях решения, на решенията на общото събрание на съдиите/и служителите, на вътрешните правила, политики и процедури, изграждащи Системата за финансово управление и контрол. Обновяването е също ежедневно с възможност да бъде получено известие за постъпила публикация.

Улеснения за гражданите: 1. В Съдебната палата е изграден информационен център, в който е осигурена свързаност с деловодните програми САС „Съдебно деловодство“ и ЕИСС; 2. На първия етаж на сградата е поставено информационно табло и монитори за оповестяване на графика на съдебните заседания и съдебните зали, в които те се провеждат; 3. Чрез въведеното ПОС терминално устройство се заплащат държавни такси по транзитната сметка при използване на системата за картови плащания по чл.4 ал.1 от Закона за ограничаване на плащанията в брой; 4. През 2023 година е сключен договор с обслужващата банка относно приемането, обработката и

извършването на безналични плащания на услуги от разстояние чрез интернет карти и виртуален ПОС терминал.

Обмен на данни с други ведомства: 1. Използват се електронни услуги, предоставени от НАП (за справки по чл.47 ал.3 от ГПК); 2. Използва се ядрото на НБД „Население“; 3. Извършва се трансфер на данни от ЕИСПП на Прокуратурата на Република България; 4. Осигурен е електронен обмен чрез ЕИСС до услугите на Висшия адвокатски съвет (относно исканията за предоставяне на правна помощ).

В заключение, в Окръжен съд-Хасково е постигнато много добро техническо и технологично равнище, качество на предоставяните електронни услуги и сигурност на информационния обмен.

5.МЕДИЙНА ПОЛИТИКА

Медийната политика на Окръжен съд-Хасково следва основните насоки и принципи в Комуникационната политика на ВСС, приета през 2013 година и актуализирана през 2016 година и се ръководи от стратегическите намерения за повишаване на общественото доверие в съдебната власт. В съда са разработени правила (инкорпорирани в заповед) за прилагането на Унифицирания кризисен план за комуникация на органите на съдебната власт в извънредни и кризисни ситуации, като е определен екип за реакция по време на криза, разписани се правомощията на включените в състава му служители. От 2020 година е заета длъжността „връзки с обществеността“, като на този служител е възложено обслужването и на всички районни съдилища. Това не само улесни, но и значително подобри предоставянето на информация на медиите, проследяването на свързани с правораздавателната дейност публикации, регулираното присъствие на журналисти и репортери в съдебните зали, навременната връзка с пресата и качеството на медийните изяви, чийто брой през 2023 г. – 1 889, е показател за реалното присъствие на Окръжен съд-Хасково в комуникативната публична среда, а видът на тези изяви (брифинги, прессъобщения, публикации за дела с висок обществен интерес и инициативи с деца, доброволци и граждани) са свидетелство за премерено и съответно на стратегическите идеи използване на информационните канали.

През 2023 година в Окръжен съд-Хасково за пореден път се проведе образователната програма „Съдебна власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратура“ с партньор Езикова гимназия „Проф. д-р Асен Златаров“. Традиционно в нея бяха привлечени външни лектори – членове на екипа от програмата „Ново начало“, които представиха пред учениците темата „Наркотиците – лесният начин да изгубиш свободата си“, а психолог от Държавната психиатрична болница-София даде отговор на въпроса „Какво не знаем за зависимостите?“. Част от срещите с учениците бяха реализирани в Съдебната палата, което определено стимулира участието им, разгърна обема на задаваните въпроси, събуди интерес към включването им в симулираните процеси. Утвърдените вече организационни форми и

постигнатите успехи разшириха обхвата на образователните мероприятия, които вече самостоятелно се прилагат и в част от районните съдилища.

6. РАЙОННИ СЪДИЛИЩА

Районен съд-Хасково

Понастоящем Районен съд-Хасково разполага с 11 съдийски щата, от които един за административен ръководител-председател и един за заместник на административния ръководител-заместник председател. Председател на съда е Пламен Георгиев, за когото това е втори мандат на тази длъжност. Всички щатни бройки са заети, но това стана факт едва след приключването на конкурсните процедури през 2024 г., докогато съдът работеше в намален състав – с шестима съдии от общо десет (след увеличаването на щата 11). Частично попълване на съдийските бройки настъпи на 03.10.2023 г., когато в съда постъпиха трима нови съдии, но това само отчасти разреши възникналите проблеми от прекомерното натоварване и наложилата се динамика в организационните мероприятия, включително чрез промени в разпределението на делата по отделения. Принципно в съда са обособени две отделения – гражданско, в което участват седем съдии и наказателно от четирима съдии. Понастоящем наказателните съдии продължават да разглеждат и граждански дела – основно заповедни производства. Гражданското отделение е изцяло запълнено на 10.07.2024 г. след встъпването на назначените с Протокол № 28/25.06.2024 г. двама съдии в резултат на приключила друга конкурсна процедура. Това окончателно елиминира кадровия дефицит, но не и неговите последици, чиито негативи колегите все още понасят. Последното обаче не рефлектира върху качеството и сročността на правораздавателната работа, в която се следват високи времеви и професионални стандарти, а това се дължи както на огромните усилия на ръководството и на съдиите, така и на изградените от тях умения да поддържат основана на екипност, лоялност и взаимопомощ колективна среда.

В Районен съд-Хасково работят двама съдебни изпълнители и трима съдии по вписванията. Щатните бройки са заети.

През 2023 г. в съда са постъпили 3 917 дела, а разглеждани са били 4 630 дела, като свършените са 3 925 броя. От постъпилите дела 1074 са наказателни, а 2843 граждански. В сравнение с предходните три години е налице спад в броя на постъпленията, но действителната натовареност (поради изложените вече причини) е увеличена – 58,48 разгледани и 49,58 свършени дела, което надвишава средните за страната стойности.

Районен съд-Хасково използва три съдебни зали в Съдебната палата, разполага с добро техническо оборудване, включително с два компютъра от типа „всичко в едно“ (All -in -one), предоставени от

Министерството на правосъдието и инсталирани за работа от деловодителя на Бюрото за съдимост и на заместник-председателя.

Броят на използваните работни помещения не позволява самостоятелно разположение в кабинет от всички съдии, но работните места са отлично оборудвани, с подновено осветление и климатизация. Такива са и съдебните зали и деловодствата, в които са поддържат подходящи условия за работа. Полагат се постоянни усилия за подобряване на работната среда.

Районен съд-Димитровград

Районен съд-Димитровград разполага с шест съдийска щата: административен ръководител-председател и петима съдии. До 16.07.2024 г. съдът също работеше в намален състав, както е и понастоящем, тъй като един от съдиите ползва отпуск поради бременност и раждане и му предстои такъв за отглеждане на дете. С Решение по Протокол № 11 от 28.03.2023 г. за административен ръководител на съда е назначен съдията Огнян Гълъбов. Намаленият /преди и сега/ съдийски състав е причина за нарушената специализация по материи. Дватама съдии, на които са възложени всички видове наказателните дела, продължават да разглеждат и граждански дела, което вероятно ще продължи до завръщането на отсъстващия съдия.

Съдът има две щатни бройки за съдебен изпълнител и една за съдия по вписванията, които са запълнени.

През 2023 година в съда са постъпили общо 2309 дела, от които 545 наказателни и 1764 броя граждански. Делата за разглеждани са били 2621 броя, а свършените 2298 броя, което в сравнителен план сочи увеличение спрямо предишните три години и в трите категории. Действителното натоварването по брой постъпили дела е 42,27, а по свършените 31,06 и то надхвърля средното за страната, което се дължи на нарасналите постъпления, но и на непълната щатна заетост, която се очаква да бъде запазена. В съда се предприемат своевременни организационни мерки за уравняване на натоварването, което регулярно се обсъжда на общи събрания с цел намиране на подходящи решения за преодоляване на недостатъчния кадрови ресурс, а и на други проблеми, касаещи качеството и сročността в правораздаването. Прилага се индивидуален подход към възникналите затруднения, идентифицират се причините за тях.

Районен съд-Димитровград използва за своите нужди обособена част от четириетажна административна сграда, предоставена през 2021 г. по силата на договор между Областния управител и представляващия ВСС след постигната съдебна спогодба относно собствеността на сградата. Макар и намираща се в централната градска част, пострóйката е в лошо техническо състояние – от изграждането ѝ досега не е бил извършван основен ремонт. Предприемани са само аварийни или неотложни ремонтни дейности – на част от покрива, на ВиК инсталацията, на електрическо табло, за да бъдат предотвратени течове, пожари и допълнителни повреди. Обновено е осветлението, закупено е аварийно осветление. На практика площта и

структурата на сградата предполага немалък финансов ресурс за ремонт и поддръжка – необходимо е подновяване на дограмата, топлоизолация на таваните и стените, обновяване на общите части. Понастоящем помещенията се отопляват и охлаждат единствено с електричество, което в съчетание с липсата на изолация предизвиква прекомерни енергийни разходи и загуби, чието избягване може да бъде постигнато само чрез изграждане на газифицирана парна инсталация и подмяна на редица конструктивни компоненти. В съда са обособени три съдебни зали, чието климатизиране е почти невъзможно, а общите части са неприветливи, тъй като размерът им и тяхната овехтялост обезмислят усилията за поддръжка.

От гледна точка на информационното и техническо осигуряване проблеми в съда не са налице – през 2023 година за закупени 7 нови компютърни конфигурации, скенер, мрежово устройство за съхранение на данни за нуждите на сървърното помещение. Използват съответните счетоводни софтуери, включително такъв за управление и систематизиране на финансовата информация и паричните потоци по изпълнителни дела.

Районен съд-Свиленград

Съдът разполага с 4 щатни бройки за длъжността „съдия“, от които една за административен ръководител-председател. Последната се заема от съдията Живка Петрова. В периода 01.08.2022 г. – 11.07.2023 г. едната от съдийските бройки е била свободна, поради преместване на съдия в друг съд, а от 12.07.2023 г. тя отново е заета след приключването на конкурс за първоначално назначаване. Тоест близо година този съд също е работил в намален състав. Последвало е отново закриване на щат и преместването му в друг съд и повторното му разкриване на 14.12.2023 г. На 22.07.2024 г. този щат е зает. Така към настоящия момент в съда работят четирима съдии, разпределени в две отделения – гражданско и наказателно.

През 2023 година промени са настъпили и в броя на съдебните служители – след прекратяването на трудовото правоотношение с един от секретарите щатът е бил съкратен, независимо от отрицателното становище на председателя на съда, мотивираната необходимост от запазване на числеността на служителите и отправеното до Комисия „Съдебна администрация“ искане за преразглеждане на решението, обосновано с продължителното отсъствие на деловодителя в СИС и на друг съдебен секретар, с липсата на възможност за вътрешно разместване, със съвместяването на поне една допълнителна функция от съдебните служители и съкращаването през 2020 година на длъжността „съдебен архивар“.

Макар и с намалена численост, съдиите и съдебните служители в Районен съд-Свиленград изпълняват стриктно своите задължения и се адаптират успешно към увеличения брой производства с кратки процесуални

срокове, особено през летните месеци на годината, когато преминаването през двата гранични пункта е особено засилено. Не се допускат забавяния в насрочването и разглеждането на делата. През 2023 година в съда са постъпили общо 1679 броя дела и са свършени 1722 броя. Натоварването е 44,48 относно делата за разглеждане и 41,29 за свършените дела – стойности, които са над средните за страната.

В съда има 1 щат за държавен съдебен изпълнител и 1 щат за съдия по вписванията, които са заети.

Районен съд-Свиленград използва сграда с добри битови условия (основно ремонтирана през 2008 година), със самостоятелни съдийски кабинети и необходимото техническо оборудване. В едната от съдебните зали е монтирана конфигурация за видеоконферентна връзка. В сградата са настанени още ТО-Свиленград на Районна прокуратура-Хасково и Службата по вписванията.

Районен съд-Харманли

Този съд е един от най-натоварените не само в съдебния район, но и в страната. Неговата щатна численост е променлива, а щатната заетост непостоянна. До 14.12.2023 г., когато е взето решение по Протокол № 37 на Пленума на ВСС, съдът е разполагал с 4 съдийска щата, от които един за административен ръководител-председател, зает от съдията Минка Китова. Почти цялата 2023 година беше особено трудна за този съд – един от съдиите ползваше отпуск за отглеждане на малко дете, а друг – продължителен отпуск поради временна нетрудоспособност, а след това за бременност и раждане. Така повече от половин година в съда работеха само двама съдии, което предизвика невъзможността те да се справят с поставените им на разглеждане дела. Това наложи командироване на съдии от Окръжен съд-Хасково, Районен съд-Димитровград, Районен съд-Хасково и Районен съд-Свиленград за насрочване и разглеждане на дела и това само в известна степен преодоля кадровия колапс, който на фона на статистическите данни за натовареност от 74,67 (за разглеждани) и 64,03 (за решени) дела няма как да бъде избегнат по начин, различен от увеличаването на щатната численост. Последното в момента е реалност, но отсъствието на единия от съдиите отново ще постави този съд на някое от водещите места по действителна натовареност в страната, тъй като през 2023 година в съда са постъпили 1960 дела и са свършени 1921 броя, а наблюдаваната тенденция е към увеличаване на постъпленията спрямо предходните години.

В съда работят един съдия по вписванията и един държавен съдебен изпълнител.

Районен съд-Харманли е настанен в самостоятелна сграда. Сградата е построена през 1933 година и вече не отговаря на нарасналите потребности от работни помещения. Дълги години съдът разполагаше само с

една съдебна зала, сега функционира и втора, благодарение на извършени преустройства с цел максимално усвояване на площта.

Районен съд-Ивайловград

Този съд е най-малкият в съдебния район. В него работят един административен ръководител-председател (сега временно изпълняващ функциите на такъв, която длъжност се заема от съдията Живко Янков), един съдия по вписванията и един държавен съдебен изпълнител. Броят на съдебните служители е 7,5, като всички служители съвместяват допълнителни спрямо основните им дейности. През 2023 година в съда е съкратен един щат за длъжността „секретар“, с което е постигнато съотношение един съдия/един секретар, довело до разнопосочни проблеми. Един от тях е нуждата от заместване на този служител от такъв с няколко други деловодни функции и разбираемостта понижаване на качеството в правораздавателната работа. В съда на практика не се следва принципа в чл.9 ал.1 от ЗСВ за случайно разпределение на делата, а перманентното дежурство на единствения съдия на практика изключва възможността да бъде ползван отпуск, по-дълъг от няколко дни. Липсата на каквато и да е специализация неминуемо рефлектира негативно върху всички показатели на правораздавателния процес, въпреки малкият брой на делата – 201 постъпили и 204 решени през 2023 година и съответстващата на това натовареност от 18,83 и 17,00 за разгледани и свършени дела. Немалък е проблемът на съда с избора на съдебни заседатели. Предвидените и гласувани от Общото събрание на ОС-Хасково 6 броя не са запълнихи от Общински съвет-Ивайловград, поради липса на кандидати. Двама от четиримата избрани съдебни заседатели бяха предсрочно освободени по тяхно искане в края на 2024 година и така в момента съдът разчита само на двама такива. Тоест случаен избор не се прилага и относно заседателите. Нова изборна процедура трудно би довела до съществена промяна на това състояние.

Районен съд-Ивайловград е настанен в триетажна сграда, държавна собственост, част от която се използва още от ТО-Ивайловград на РП-Хасково, Службата по вписванията-Ивайловград и ОЗ „Охрана“. Съдът разполага с една съдебна зала. През 2019 година сградата е ремонтирана и е създадена възможност за достъп на хора с увреждания.

В заключение, почти всички районни съдилища понастоящем се възстановяват от дългосрочния кадрови недоимък и усилията им са концентрирани в запазването на постигнатото правораздавателно и организационно ниво. През последните три години в тези съдилища не са извършвани проверки от Окръжен съд-Хасково. Причина за това бяха въведените по време на Ковид-пандемията ограничения, а след това произтеклите от намалената съдийска численост проблеми, които наложиха регулярно запознаване на председателя на ОС-Хасково със състоянието на всеки съд и така на практика обезмислиха извънредния мониторинг.

III. ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕ И МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

Ще представя основните цели, които считам за водещи в организационно и правораздавателно развитие на Окръжен съд-Хасково, като ще ги степенувам съобразно тяхната значимост в постигането на адекватен отговор на нарастващите обществени очаквания за усъвършенстване на съдебните органи като градивни елементи на съдебната ни система.

1. Съдийско самоуправление:

Поставям съдийското самоуправление на първо място, защото съм уверена в неговата роля като малка, но сериозна стъпка към действителното реформиране на процесите в съдебната система. Понастоящем привличането на всички съдии към управлението на съда в голяма степен остава пожелание, поради осъзната или неволно предизвикана изолираност на административната дейност. Смятам, че колективното участие в тази дейност изисква на първо място информираност и то постоянна за нейното съдържание и смисъл, поради което разумна мярка за преодоляването на самоуправленския дефицит би бил регулярно представен пред общото събрание „председателски“ отчет относно възникналите в съда проблеми, набелязаните способности за тяхното решаване с цел получаване на аргументирано становище от съдийския екип и включването му, в това число и неформално, в административната работа. Мнението ми е, че именно такъв модел би постигнал следваната от законодателя идея за повишаване на значението на общото събрание, балансираното му влияние върху административната дейност (с оглед ограничените правомощия), без да се засяга принципа за основната управленска отговорност.

2. Съдебна администрация:

Нареждам на следващото място съдебната администрация, защото тя осъществява първия документален или персонален контакт със страните, с техните представители, с всички останали участници в съдебните производства, а също и с гражданите, ползващи съдебните услуги. Често общуването със съдебните служители остава единственият и определящ облик на съдебната институция досег с нея и именно това подсказва колко важни са комуникативните и охраняващи престижа ѝ умения на работещите във всяко едно звено от административния сектор. В тази връзка ще отбележа, че числеността на съдебната администрация в Окръжен съд-Хасково категорично следва да бъде запазена, защото тя е адекватна на тенденциите към увеличаване на присъщите за съдебните органи административни дейности, но и на правораздавателните нужди, изискващи все по-голям ресурс при деловодното движение на делата, а вече и при изпълнението на съдебните

актове. Работещите в съда служители са обучени и с необходимото ниво на компетентност в своята сфера. Правилата за заместване са ясно разписани в длъжностните характеристики на тези, които са част от ръководната и обща администрация. Същото е относимо и към деловодните длъжности – те са тясно специализирани в своята област, заместването е в рамките на съответната служба. При отсъствие и на двамата от деловодителите работата им се поема от съдебен секретар. Голяма част от съдебните секретари, както се посочи, съвместяват и други функции, но по-важното е, че при тях отсъства специализация по материи – те участват по график в състави по граждански, търговски и наказателни дела, което намирам за влияещо в отрицателна насока върху тяхната квалификация и компетентност. Затова смятам за нужно да бъдат обмислени възможностите за разпределение на съдебните секретари по отделения – мярка, която е непопулярна, но която ще доведе до концентриране на професионалните умения в определена област и постигане на равнище, което ще превърне секретаря в същински член на съдебния състав. Разбира се тази мярка не следва да бъде прибързана или самоцелна – тя следва да почива на задълбочен анализ от работещите в служба „Съдебни секретари“, на становището на преките ръководители и не на последно място – на решението на Общото събрание. Уместни намирам и стимулите за постоянно повишаване на служебните опит и познания на съдебните служители – чрез планирано участие в обучения, чрез индивидуални образователни форми, чрез обмяна на мнения, включително с преките ръководители и съдиите. Немаловажен е и подтикът към инициативност в предлагането на решения, включително относно организацията на правораздавателния процес и към поддържането на изграден върху доверие и откритост контакт с всеки съдия.

3. Дейности, свързани със състоянието на сградния фонд:

Както вече посочих, сградата на Съдебната палата се нуждае както от текущи, така и от основни ремонтни дейности. Предприетите мерки за преодоляване на неравномерното слягане и появата на напуквания не следва да бъдат преустановявани – те са насочени към съхраняване на конструктивната цялост и устойчивост на постройката, както и към предотвратяване на опасни или трудно възстановими повреди, като съгласно изготвения технически паспорт с приоритет са укрепването на основите, а при необходимост – изпълнение на дренажна система, усилване на гредите и поясите по етажите и хидроизолиране от вътрешната страна на външните стени в сутерена. Не следва да бъдат загърбвани и съвместимите с настоящото състояние текущи ремонти с цел ограничаване на енергийните загуби и осигуряване на безопасност както за работещите, така и за посетителите. Усилия се налага да бъдат вложени и в подобряването на външния изглед на сградата – разположена на оживен булевард, фасадата ѝ е силно замърсена и нуждаеща се от освежаване. Последното обаче смятам, че следва да бъде съчетано с топлоизолационни дейности, което ще повиши енергийната ефективност и

допълнително ще подобри архитектурното присъствие на палатата в градската среда.

За съжаление сградата на Окръжен съд-Хасково не е оборудвана със съоръжения, улесняващи посетителите със специални потребности. В тяхна услуга е единствено стълбищният верижен робот, който далеч не отговаря на изискванията за равнопоставена и достойна обществена комуникация на тази категория граждани. От друга страна, изграждането на рампа се оказва бавна и тромава процедура заради разположението на съдебния имот в Охранителна зона на недвижима културна ценност и необходимостта от съгласуване на отделни етапи от процедурата с Министерството на културата чрез Националния институт за недвижимо културно наследство. Немалко препятствие в постигането на такъв род конструктивно решение се оказва и трудното спазване на нормативните правила за наклон без негативно влияние върху архитектурния стил и без засягане на площи, извън прилежащата. Последното пък налага съвместни дейности с Община Хасково и финансиране от нейна страна на преустройство (повдигане) на плочника, което допълнително усложнява реализацията на проекта. Независимо от това, Окръжен съд-Хасково остава длъжник на хората с двигателни затруднения и затова следва да се търсят алтернативни, хибридни и дори нестандартни методи за преодоляване на настоящото състояние. Убедена съм, че развитието на технологиите ще спомогне за намирането на такъв род решение, ако търсенето му бъде обвързано с необходимата компетентност и последователност.

Наложително е според мен отново да бъдат обследвани възможностите за монтиране на асансьорна уредба. И тези мероприятия не бяха загърбвани от досегашното ръководство и не са се увенчали с успех, но въпреки това те не следва да бъдат изоставени, защото техническият прогрес и в тази сфера би способствал да бъде приложен съответен на строителната конструкция проект.

4.Повишаване на общественото доверие в работата на съда:

Важна част от изграждането на доверие в дейността на органите на съдебната власт е комуникационната компетентност в междуинституционалното общуване, присъствието в медийната среда, контакта с гражданите. Затова смятам, че постигнатото ниво на комуникации – ежедневно обновяване на излъчваната информация и дозирано присъствие в медийния сектор, съчетано с пълна прозрачност на правораздавателната дейност, следва да бъде запазено. Разбира се, необходимо е непрекъснато адаптиране към новостите в социалното общуване, разнообразяване на сферите за вътрешно- и външноведомствен контакт, разширяване на връзките с отделни социални групи с цел количествено и тематично диференциране на информационния обмен. В контекста на последното категорично следва да продължи участието на съда в образователната програма „Съдебна власт –

информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратура“. Опитът в тази инициатива сочи, че тя е способна да предизвика немалък позитивен обществен резонанс за работата на магистратите и едновременно с това да бъде полезна и за самите тях чрез обогатяването им с регулярен поглед върху динамиката на значим обществен сегмент – израстването на младите хора, социалната им интеграция, първата им професионална ориентация. Мнението ми е, че модулите в образователната програма следва да бъдат непрестанно обновявани, адаптирани към специфичните образователни интереси и актуалните обществени събития, разгръщани чрез привличане на други институции. Във връзка с последното се присъединявам към споделената от Председателя на Административен съд-Хасково идея за съвместна проява с представители на ОД на МВР-Хасково, насочена към обучение на тема „Безопасно движение по пътищата“.

Окръжен съд-Хасково не разполага нито с адвокатска, нито със стажантска стая. И ако необходимостта от първата в голяма степен е отпаднала след усъвършенстването на ЕПЕП, то липсата на обособено помещение за работа на стажантите затруднява обучението на тези, които желаят реално да се възползват от възможностите на задължителния образователен план, а на фона на нарасналия брой от неуспели да положат теоретико-практическия изпит, поне частичната практическа подготовка не е лишена от смисъл. Затова е необходимо да се обсъди възможността за обособяване на такъв род работна стая, още повече че на Окръжен съд-Хасково му предстои да посрепне и друга група стажанти – учениците, обучавани по специалността „Съдебна администрация“ в Професионалната гимназия по туризъм „Александър Паскалев“, гр. Хасково.

5. Дейности, насочени към подобряване на правораздавателните процеси:

В Окръжен съд-Хасково се прилагат основните механизми за наблюдение върху образуването, движението, приключването на делата и спазването на процесуалния срок – изготвят се ежемесечни справки за просрочени съдебни актове, за спрени дела, за такива с отменен ход по същество, за движението на делата по несъстоятелност; изготвя се анализ на делата, чието разглеждане е продължило повече от две години; причините за просрочието се обобщават. На обсъждане от съдиите в двете отделения се подлагат и отменените съдебни актове - ежегодно в писмена форма от ръководителите на съответното отделение се изготвя анализ, който става част от годишния отчетен доклад, а и предмет на неформални разисквания. Сериозни промени в тези полезни практики не се налагат, още повече че и сериозни правораздавателни проблеми не са налице, както установиха резултатите от извършената през 2024 година планова проверка от Апелативен съд-Пловдив.

Усилията ми ще бъдат насочени към засилено участие на съдиите в квалификационни програми, семинари, работни групи и проекти, защото

поддържането и повишаването на професионалната компетентност е основна гаранция за качеството на правораздавателната дейност, а контактите с колеги от различни съдилища – способ за обмяна на мнения и опит както в строго професионален план, така и относно процесите в системата като цяло. Тази категория общуване не следва да бъде прерогатив на ръководния състав, а следва да обхване целия съдийски колектив, за да бъде осигурена възможността на всеки съдия за презентация на идеи, знания и способност да бъде част от екипите за иновативни решения на поставените стратегически цели.

Приоритет за мен е общуването със съдиите от районните съдилища, за което са уместни разнородни и гъвкави форми, неограничени в официалната рамка и неосновани на йерархичната структура. Както посочих, в тези съдилища работят колеги с дългогодишен стаж и многостранен професионален опит, двама от тях са доктори по право. Затова не без основание считам, че мнението на районните съдии може да бъде изключително полезно при вземането на решения от правораздавателен или организационен характер и удачен в тази насока ми се струва подход, включващ провеждане на събрания на всички съдии от съдебния район при породили се общи проблеми или кризисни състояния, каквото беше възникналото през 2023 година в Районен съд-Харманли и което на практика засегна всички останали съдилища след предприетото командироване на съдии. Освен това, контактът с председателите на районните съдилища е нужно да бъде постоянен, а добрата комуникация с тях и оказването им съдействие като една от устойчивите и полезни практики в съдебния ни район следва да бъде последователно поддържана.

Целесъобразно е да бъдат възобновени и проверките в районните съдилища, тъй като понастоящем там работят новопостъпили колеги след проведени конкурси за първоначално назначаване и затова мониторингът върху тяхната работа и върху интегрирането им в колективите е особено наложителен.

6. Информационно обслужване и електронно правосъдие:

Решаваща крачка към електронно правосъдие е реалното прилагане на всички функционалности на вече внедрените системи за вътрешен и междуетовствен информационен обмен. Във връзка с това особено важно е рационалното използване на всички модули от ЕИСС (а все още и на САС „Съдебно деловодство“) и ЕПЕП, както и разработените и предоставяни от НАП, МРРБ, Прокуратурата на Република България и Министерството на правосъдието информационни услуги. Следва да се подобри и работата с правно-информационната система „АПИС“, като се премине към уеб-базираната ѝ версия, предоставяща по-голяма бързина, необвързаност на потребителите и възможност за независим от работното помещение достъп. За реализирането на последното вече бяха предприети съответните дейности.

Все още не се използва достатъчно ефективно СИНС /системата за измерване на натовареността на съдиите/, която е интегрирана в ЕИСС, но изисква ръчно нанасяне на данни, за да бъде отразена действителната натовареност на всеки конкретен съдия и на органа като цяло. Смятам, че въвеждането на съответните коефициенти е наложително да се превърне в практика чрез обективно и коректно отразяване на информацията относно завишаващите натоварването критерии с цел създаване на възможност за наблюдение и проследяване, както и използването на данните за сравнителни и статистически анализи.

Уважаеми членове на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,

Опитах се да представя най-важните страни от правораздавателното и организационно състояние на Окръжен съд-Хасково, както и проблемите, с които се сблъскват съдилищата от съдебния ни район. Очертах и част от целите, които ще следвам, макар динамиката на процесите да не позволява изчерпателност, нито дългосрочна актуалност, каквито не са и нужни, тъй като приемствеността, почтеността и независимостта са устойчивите фундаменти, които повишават стандарта на административната дейност и придават същинската ѝ стойност. С нагласата за успешно вписване на тази дейност в останалите възложени на всеки съдия функции, поемам отговорността за изпълнение на управленските задачи, ако бъде избрана за административен ръководител-председател на Окръжен съд-Хасково.

С уважение:

27.12.2024 г.
Гр.Хасково

/Милена Петева/